

't Zwaalfje

Nieuwsbrief Vogelwerkgroep Berkelland

Borculo - Eibergen - Neede - Ruurlo

Fazant
Foto: Kees van Rijn

Najaar 2021, jaargang10, nummer 2

In dit nummer onder meer aandacht voor:

Boerenzwaluw
Foto: Jos Korenromp

Zwaluwenproject Berkelland aan vernieuwing toe, pagina 6

Driesteenstrandlopers
Foto: Jos Korenromp

Vakantiebelevissen op Terschelling, pagina 8

Kraanvogels
Foto: Benno Stortelder

Kraanvogels kijken in Diepholz, pagina 14

Wat een aparte bijna surrealistische foto met groene Ooievaars! Jeanne Kliemesch heeft deze fraaie plaat gemaakt. Ze stonden op de oude gerestaureerde fabrieksschoorsteen op de Bleek en vanaf de Maat had ze er een mooi zicht op. Ze dacht eerst dat ze drie Ooievaars had gespot maar als je goed naar de foto kijkt zijn het er toch vier!

Waar vindt u ons op internet

Meer informatie, verslagen van inventarisaties, excursies, een overzicht van werkgroepen etc., vindt u op onze website:

www.vogelwerkgroepberkelland.nl

Voor waarnemingen in de gemeente Berkelland: kijk op de website:

www.vwgberkelland.waarneming.nl

Wij hebben ook een eigen Facebook pagina!

Bestuur Vogelwerkgroep Berkelland

Voorzitter

Henk Leevers, Oude Eibergseweg 13, 7273 PJ Haarlo

tel: 0545-261531 henkenjantine@hotmail.com

Secretaris

Sonja Grooters, Hengeler 58, 7161 ET Neede

tel: 0545 - 292 582 sonjaenhans@hotmail.com

Penningmeester

Dick van den Beld, Borculoseweg 35, 7273 SJ Haarlo

tel: 0545 261 369 dvandenbeld@caiway.nl

Bankrekening: NL48RBRB.085.01.05.714 t.n.v.

VWG Berkelland te Ruurlo

Lid

Marjon Hoen, Kieftendijk 3, 7161 RL Neede

tel: 06 55 712 851 info@marjonhoen.nl

Algemeen mail-adres

E-mail: info@vogelwerkgroepberkelland.nl

De redactie van deze uitgave is verzorgd door
Cees van Beinum, Marjon Hoen en Jos Korenromp

Deze fraaie plaat van een Kokardezaagbek ontving de redactie van Hans Voortman. Deze foto is gemaakt in Lochem.

Inhoudsopgave

Van de voorzitter Henk Leevers	3
De 24 uren telling Marina Pruysers	4
Geslaagde ledenavond op heerlijke nazomeravond Sonja Grooters	5
Reddingsactie Steenuil Benno Stortelder	5
Zwaluwenproject aan vernieuwing toe! Henny Waanders	6
Vakantie belevenissen op Terschelling Jos Korenromp	8
Bijna 15 jaar oude Bosuil Benno Stortelder	10
Ingezonden foto's leden	11
Kennismaking in vogelvlucht Harry Overbeek	12
In beeld: het vangen, ringen en wegen van jonge Kerkuilen Jolanda Timmer-Arends	13
Benno fotografeert bijzondere roofvogel Twentse Courant Tubantia - Paul Berkhout	14
Ontmoeting met een Boomvalk Marjon Hoen	13
Kraanvogels kijken in Diepholz Annemiek Leusink	14
Nu nestkasten ophangen is een goed idee Marjolein Rietman en John Smith	15
Expositie Jos Korenromp	16
Activiteiten Vogelwerkgroep	16

Kraanvogels
Foto: Hannie Alink

Kraanvogelkoorts

Excuses alvast voor de associatie met ziekte, want daar hebben we voorlopig wel genoeg van gehad. Nee deze koorts is zelfs een prettig gevoel en komt periodiek terug in zowel het najaar als in het voorjaar. In het najaar is deze wat heftiger en begint meestal al eind september bij mij. Als eerste kijk ik dan op de Duitse website van het gebied:

http://www.bund-dhm.de/01_hm/204_aktuell.htm

Je kunt daar zien hoeveel Kraanvogels al in het gebied zijn en in oktober wordt de site wekelijks voorzien van nieuwe aantallen. Ook kun je zien hoeveel er in voorgaande jaren hebben gezeten en ook wanneer. De koorts slaat dan bij mij echt toe als ik vol bewondering kijk naar de aantallen Kraanvogels, tot soms 55.000 aan toe. Ook kun je de koorts nog verder aanwakken door naar de talloze reisverslagen en filmpjes te kijken op de diverse internetsites.

Voorpret, die de koorts verder doet stijgen is het prikken van een datum om te gaan. Wanneer past het ons, maar we zijn ook wel een beetje mooi weer kijkers. Dus alvast een paar opties afstemmen en vervolgens het 14-daags weerbericht voor Diepholz regelmatig raadplegen. Ook vorig jaar, maar dat ging vanwege allerlei beperkingen niet door.

Daarom maar dit jaar samen met mijn vrouw een paar dagen naar het gebied met Kraanvogels gaan. Wagenfeld en Lembruch zijn voor

ons mooie pleisterplaatsen en de Kraanvogels zitten ook steeds in de buurt. Een bezoek aan de Moordamm tussen Wagenfeld en Lembruch is daarbij vaak een hoogtepunt. Samen met vele vogelaars wachten we de duizenden Kraanvogels op, die van omliggende velden tegen de avond een veilige slaapplek zoeken in het veen (Moor). Continu zie je slierten Kraanvogels komen aanvliegen en ze maken daarbij hun geweldig mooie geluid, dat ver en indringend klinkt. Mijn koorts bereikt dan zeker de hoogste waarden. Je voelt je dan heel klein in een prachtige ambiance van duizenden roepende Kraanvogels en de grootsheid van het veen in de schemering.

De koorts is inmiddels weer wat gedaald, omdat we geweest zijn. De Moordamm bood op zondag wat minder spectaculaire ervaringen: veel vogelaars en bescheiden aantallen Kraanvogels. Ach we verwachten soms ook zo veel. Maar de (kleine) uitkijktoren bij het Neustädter Moor was dit jaar op maandagmorgen een groot succes. We waren daar vrijwel alleen met heel veel Kraanvogels. Steeds weer kwamen er groepen van 40-100 aangevlogen, die luidruchtig begroet werden en uiteindelijk moesten het een paar duizend zijn geweest. De rust van het veen, de vliegende en roepende Kraanvogels is een beleving, die met woorden slecht te beschrijven is. Dat moet je voelen en meegemaakt hebben. Een heel prettige ziekte dus, die kraanvogelkoorts.

Henk Leevers, voorzitter

24 uurs telling

Zaterdag 15 mei 2021 was het weer zover. De 24 uurs telling. Door Corona, maar toch ook door het succes van vorig jaar, met dezelfde formule, wat inhield dat je op eigen houtje of met een maatje op zoek ging naar vogels in Berkelland. Je mocht je ook beperken tot je eigen tuin. Het doel van deze dag is dat we inventariseren hoeveel soorten vogels er in Berkelland zijn. Hoe meer mensen er mee doen, hoe kleiner de kans is dat je iets mist en ook overvliegende vogels tellen mee.

Vierentwintig personen kwamen in actie. Voor deze dag was er speciaal een appgroep aangemaakt en om 04.53 uur kwam het eerste bericht van Henk Leevers binnen dat hij met de telling was gestart. Hij scoorde een Steenuil. Even voor de duidelijkheid die broedt bij hem in de kast ongeveer bij de voordeur. Een koud kunstje dus. Verder zag/hoorde hij op dat tijdstip een Koekoek en een Wielewaal. Later bleek dat er meer vroege vogels waren. Ad Postma stond om half vijf buiten, Floris Kouters registreerde om 01.37 uur een Kerkuil en Wim Saaltink noteerde de eerste Merel ergens midden in de nacht vanuit bed. Willy Smeenk en ondergetekende startten met de fietstocht om half zes. Onderweg kwamen we een aantal keren Wim tegen waarmee we de resultaten bespraken. Ook Wim was op de fiets en hij meldde dat hij aan het eind van de middag flink nat was geregend.

Overbiel

Ad Postma en Jaap de Jong troffen we bij Overbiel waar niet veel vogels zaten. Er waren daar twee vissers aanwezig waarvan er een door het water liep en de andere in een bootje zat. Volgens één van de aanwonenden waren deze vissers al een paar dagen aanwezig. Dat was de reden dat we op een van de betere locaties in ons gebied niets spotten. Alles was verstoord. Dat was een flinke domper want Overbiel is altijd goed voor leuke en unieke soorten. In Neede zijn we op visite geweest bij Sonja Grooters en haar dochter, die mogelijk een Nachtegaal hadden gehoord op hun terrein. Helaas zong deze niet meer. Wel trof de dochter een dode Eekhoorn in een vogelhuisje. Nachtegalen hebben we die dag volop horen zingen bij de Slinge, wel drie. Anderen hoorden daar ook nog een Spotvogel en wij konden daar nog een Braamsluiper bijschrijven. De trektelpost waar Bart ter Beek en Floris stonden melden voor Berkellands begrippen een grote groep Kleine Mantelmeeuwen, een Zwartkopmeeuw en

Kokmeeuwen

twee Grote Zilverreigers. Gelukkig hadden ze ook nog een Rode Wouw gezien want deze dag werden er weinig roofvogels gezien. Het was te koud en er was te weinig thermiek.

Koffie drinken

Alex Visser en Henk Lammers keken vogels vanuit hun tuin en bij hen hebben we even aangelegd voor een praatje en bij Henk om te schuilen voor een bui. Ook Gerrie en Johan Slüter hadden een kopje koffie gedronken bij Henk. Zo zorgden we met zijn allen toch voor wat gezelligheid.

Buizerd

Op een gegeven moment kwam via de app het bericht binnen dat er bij Roland Wantia Ransuilen zaten. Velen van ons zijn daar even langs gereden om de uilen te bekijken. Uiteindelijk was dit misschien ook wel de topsoort van deze dag. Het weer was namelijk niet optimaal en daardoor misten we een beetje de krenten uit de pap.

Nieuwe leden

Ook niet onvermeld moeten we laten dat een tweetal nieuwe leden, Winant en Petroesjka zich hebben aangesloten om deze dag Berkelland te doorkruisen om op zoek te gaan naar de vogels. Ze stuurden een berichtje dat kort een goede samenvatting is van deze dag.

“Het was heel leuk om te doen. Een mooie manier om de omgeving nog beter te leren kennen (we wonen hier nog geen jaar). Jammer dat we geen andere VWG-ers tegenkwamen. Om 15:00 zijn we maar gestopt, al zaten we nog maar op de helft van onze geplande fietsroute. Maar we waren dan ook al vanaf 05:00 uur in touw en we waren inmiddels een beetje verkild, zeker ook na de regenbui tegen drieën. Daarom hebben we waarschijnlijk enkele “makkelijke” soorten gemist, al was het ook niet echt ideaal vogelweer. Maar we hebben genoten en doen de volgende keer zeker weer mee.”

Na alle resultaten te hebben opgeteld kwamen we uit op 126 soorten. Vorig jaar stopte de teller op 144.

Tekst: Marina Pruyzers
Foto's: Jeanne Kliemesch

Geslaagde ledenavond op heerlijke nazomeravond

Eindelijk mocht het weer! Een ledenavond! Op 23 augustus kon er weer een ledenavond georganiseerd worden, voornamelijk in de buitenlucht. Mensen vonden het fijn elkaar weer even te spreken. De bijeenkomst werd gehouden bij camping Veldzicht in Haarlo.

Na een kopje koffie werd de groep in drieën verdeeld en onder leiding van Henk, Willy en Alex maakte elke groep een wandeling door het Wolink.

Ik liep mee met Henk en behalve dat hij veel over vogels weet, wist hij ook veel te vertellen over grond- en waterbeheer. In dit gebied wordt een proef uitgevoerd met een bodemverbeteraar, dat moet leiden tot het beter vasthouden van vocht. Daarnaast wist Henk ook veel te vertellen over de boerderijen, huizen en de bewoners in het gebied.

Bij terugkomst was er voor een ieder een drankje met een kleine warme hap. Kortom een gezellige maar bovenal een interessante bijeenkomst!

Tekst en foto's: Sonja Grooters

Reddingsactie Steenuil

Op een ochtend kreeg Benno Stortelder een telefoontje van een mevrouw dat er een Steenuiltje in de waterbak van de paarden lag. Ze had het uiltje eruit gehaald en op een deken gelegd. Benno is er snel naar toe gereden en hij zag dat de Steenuil meer dood dan levend was. Hij is met het verzopen uiltje snel naar huis gereden. Hij is er 2.5 uur mee bezig geweest. Door middel van een ventilator heeft hij het droog gekregen en kwam er weer een beetje leven in. En met een goede afloop! Benno is uiteindelijk weer naar de vindplaats terug gereden om het daar weer los te laten.

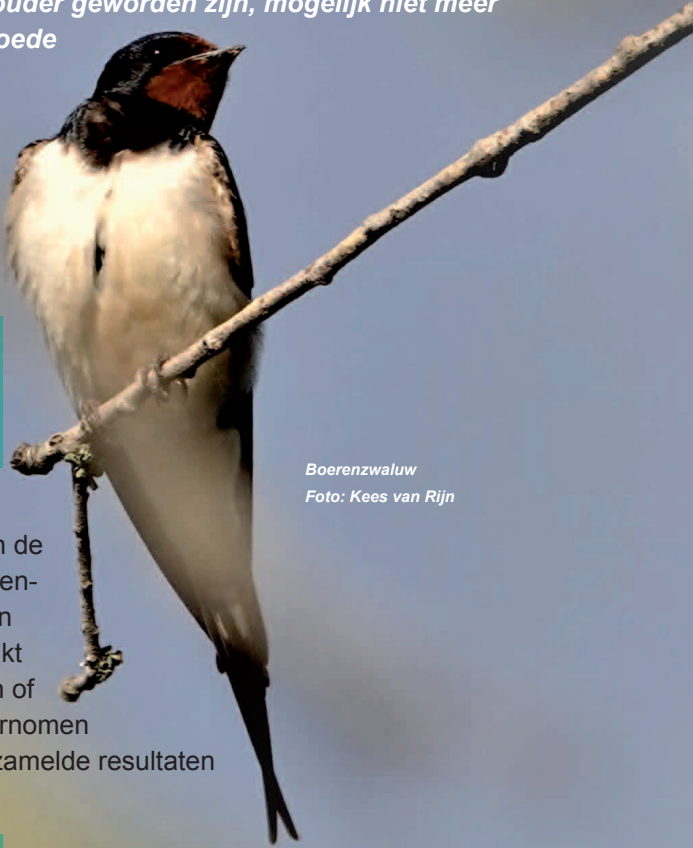
Tekst en foto's: Benno Stortelder

Zwaluwenproject Berkelland aan vernieuwing toe!

Nu al weer ruim 20 jaar geleden werd in de gemeente Neede en een groot deel van Gelselaar en Geesteren een Zwaluwenproject gestart voor Huiszwaluwen en Boerenzwaluwen. Na een poos werd de rest van de voormalige gemeente Borculo aan dit project toegevoegd. Na zo'n tien jaar werd het Zwaluwenproject door de vogelwerkgroep Neede-Borculo uitgebreid tot de hele "nieuwe" gemeente Berkelland. Dit onder vooral enthousiaste leiding van Freek Weijermars. Helaas heeft Freek dit project slechts korte tijd kunnen leiden. Nu, al weer tien jaar later, is het Zwaluwenproject Berkelland nog volop actief zoals indertijd opgezet. De activiteiten zijn uitvoerig omschreven in een eerder artikel in 't Zwaalfje van april/mei 2014. Wel zijn we weer 10 jaar verder, en zien we dat deelnemers ook 10 jaar ouder geworden zijn, mogelijk niet meer beschikbaar zijn of helaas overleden zijn. Vandaar dat dit het goede moment is om het project weer eens te vernieuwen.

Ik wil de coördinatie van het gehele project nu graag overdragen aan een "jongere" die dan weer een aantal jaren mee kan. En die met nieuw elan het Zwaluwenproject Berkelland weer kan promoten. Ik vind het voor mezelf ook niet meer verstandig om op ladders te klimmen om kunstnesten op te hangen of schoon te maken.

Boerenzwaluw
Foto: Kees van Rijn

Gezocht algeheel coördinator zwaluwen project

De algeheel coördinator heeft de leiding over het project, de jaarplannen etc. Ook zorgt hij of zij voor het beschikbaar maken van de tellijsten. Wanneer tellijsten in het najaar terug zijn, worden die samengevat in een computerprogramma en wordt hiervan een overzicht en verslag gemaakt. Vanaf deze lijsten wordt ook een actieplan gemaakt voor de winteractiviteiten zoals kunstnesten bijplaatsen, verwijderen of schoonmaken. Indien nodig, zorgt hij of zij ook dat actie wordt ondernomen om nieuwe kunstnesten te maken. De coördinator zorgt ook dat verzamelde resultaten worden gerapporteerd aan SOVON.

Gezocht coördinator in Ruurlo zwaluwen project

De regionale telgebieden hebben elk een coördinator. Voor Ruurlo zoeken we ook nu een coördinator. Hij of zij coördineert de diverse activiteiten, zorgt voor het beschikbaar stellen en weer terug verzamelen van de tellijsten. Tevens zorgt hij of zij voor het vinden en aansturen van de veelal plaatselijke tellers voor elk telgebied. We zien dat de tellers vaak bekenden uit de omgeving zijn. Vaak zijn zij geen lid van de Vogelwerkgroep. Meestal hebben ze wel affiniteit met het welzijn van vogels, en dan vooral ook de zwaluwen. Eventueel samen met de tellers of anderen van de zwaluwenwerkgroep worden activiteiten ondersteund als het verzorgen van modderpoelen, plaatsen en onderhoud van kunstnesten etc..

Het blijft een uitdaging om elk jaar weer voldoende tellers te vinden en graag zouden we zien dat extra mensen van de vogelwerkgroep beschikbaar zijn voor een paar dagen per seizoen. Gemiddeld kun je zo'n 20 adressen verwerken in een dag. Niet overal moeten de nestlocaties gezocht worden. Veelal weten de bewoners precies hoeveel broedpaartjes er zijn. Met een nieuwe algehele coördinator en een nieuwe coördinator voor Ruurlo kunnen we opnieuw kijken naar het fantastische Zwaluwenproject Berkelland en het een vernieuwde start geven voor nog eens 10 jaar. Heb je belangstelling om mee te werken in de nieuwe opzet, of heb je suggesties hiervoor, aarzel dan niet om contact met mij op te nemen via email: hennywaanders@gmail.com. Hopelijk kunnen we dit najaar nog starten met de vernieuwing.

Tekst: Henny Waanders

Bijna 15 jaar oude Bosuil

Ring	NLA ...6132417	B.G. Nijboer	Wierdensestraat 115 7461 BE Rijssen	berthynijboer@live.nl
Find	NLA ...6132417	John Smith	Warmelinkshof 9 7271 KL Borculo	jo.smith@heinet.nl
NLA ...6132417				
Ringgegevens		[NLA ...6132417]		
Geringd door:		[NLA ...6132417]		
Soort:		[0]		
Geslacht:		[07610]		
Leeftijd:		[onbekend]		
Ringplaats volgens Google:		[1]		
Ringplaats volgens ringer:		[NL15]		
Coördinaten:		toon op kaart		
Nauwkeurigheid:		[A]		
Andere merktekens:		[ZZ]		
Euring code:		NLA[A0]...6132417[0]2[ZZ][07610][07610][N][0]Z[U][U]0[1][0]...[03]99[U][04052006][0]...[NL15][+521122+0063444][A][8][20][0]3[...][...]		
Meldgegevens		[NLA ...6132417]		
Gemeld door:		[0]		
Soort:		[07610]		
Geslacht:		[F]		
Leeftijd:		[2]		
Meldplaats volgens Google:		[NL06]		
Meldplaats volgens melder:		toon op kaart		
Coördinaten:		[0]		
Nauwkeurigheid:		[8]		
Conditie:		[20]		
Omstandigheden:		[ZZ]		
Opmerkingen:		kast 716-BU-008		
Euring code:		NLA[A0]...6132417[0]a[ZZ][07610][00000][N][0]N[F][0]2[0]N[...][26042021][0]...[NL06][+520910+0063751][0]8[20][0]4[...][...]		
...6132417:		Verstreken tijd: 5471 dagen		
		is 14 Year(s) 11 Month(s) 22 Day(s)		

Foto: Benno Stortelder

Deze Bosuil is door John Smith en Benno Stortelder teruggevangen in het bos van Wildvank. Deze oude dame bleek volgens de ringgegevens al 14 jaar en 11 maanden. Heel bijzonder!

Ingezonden foto's door de leden

Breedende Knobbelzwaan
Foto: Trees Geerdink

Jonge Reiger
Foto: Benno Stortelder

Groene Specht
Foto: Hans Voortman

Vakantiebelevissen op Terschelling van 18 t/m 25 september j.l.

Wie op Terschelling steltlopers en wadvogels wil zien kan het beste het buitendijkse fietspad langs de waddendijk volgen dat van West naar het begin van de Boschplaat loopt. Daar langs liggen enkele kleine kwelders waarvan die bij Striep de grootste is. Die is ook het meest begroeid met het hoge Engels Slijkgras en in de herfst met de prachtig rood kleurende Zeekraal.

Bij laag water merk je van vogelconcentraties maar weinig, want dan lopen de vogels verspreid over het bijna droog gevallen wad. Bij het voedsel zoeken lopen ze elkaar natuurlijk niet graag voor de voeten. Wanneer het water opkomt wijken ze uit naar de zogenaamde hoog water vluchtplaatsen. Daar hokken de vogels dan tenslotte soort bij soort bij elkaar. Het valt op dat Wulpen zich graag verbergen in het hoge Engels Slijkgras. Die zie je pas als het water zo hoog komt dat ze wel moeten uitwijken naar de nabij gelegen polders om daar te overtijnen. Andere soorten, zoals Bonte Strandlopers, Kanoetstrandlopers, Steenlopers zoeken steeds de meest hoog gelegen delen op, zoals aangespoelde hopen algen en Zeesla of zelfs de basalt stenen langs de dijk.

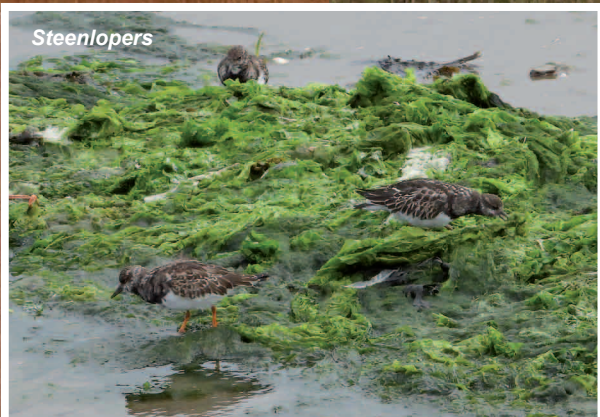
Vooraan groep Wulpen

Drie Kanoeten en één Bonte Strandloper

Groep Kanoeten

Steenlopers

Heel bijzonder dit jaar was dat er dagelijks nog zeker zo'n 50 Lepelaars (veel jonge vogels, te zien aan het ontbreken van de gele vlek op de onder snavel) voedsel aan het zoeken waren, vooral aan de rand van de kwelder. Dit zal ongetwijfeld te maken hebben met de slechte weersomstandigheden in het voorjaar waardoor veel broedsels zijn mislukt en de vogels daarna een nieuwe poging hebben gedaan. Bij hoog water vlogen ze ook naar de polder waar ze netjes naast elkaar stonden te wachten op het moment dat het water weer was gezakt. Op de laatste avond, toen het al bijna donker was, verscheen er een groep Wilde Zwanen.

Lepelaars

Wilde Zwanen

Ik had dit jaar bijzonder veel geluk met het weer. Alle dagen was het droog met een aangename temperatuur voor de tijd van het jaar. Nadelig voor de fotografie was echter het feit dat het vaak erg zonnig was, wat leidt tot harde contrasten. En daar ben ik geen fan van. Maar het was een feest om weer eens veel vogels te zien. Jammer dat het op sommige dagen op de dijk dringen geblazen was met groepen die luid kakelend en met de blik op oneindig totaal geen oog hadden voor al dat moois waaraan ze haastig voorbij snelden. Maar daarnaast waren er ook groepjes zonder haast, die gezeten op de dijk, bladerend in boekjes met elkaar in discussie waren over welke soorten ze daar nu wel zagen en op deze wijze veel van elkaar hebben opgestoken.

Tekst en foto's Jos Korenromp

Jonge Bontbekplevier

Kennismaking in vogelvlucht

In deze rubriek vertellen leden van de Vogelwerkgroep Berkelland door middel van een aantal vragen wie ze zijn en waarom ze vogels in hun hart hebben gesloten. Naast het beantwoorden van de vragen mogen er natuurlijk ook bijzondere foto's meegezonden worden!

1 Stel je zelf even kort voor: naam, werk, waar woon je, etc?

Mijn naam is Harry Overbeek, ben 69 jaar en gehuwd met Agnes. We hebben één zoon en één kleinzoon. (2e wordt binnenkort verwacht). Eén maal in de twee weken gaan we naar Utrecht voor een oppasdag, hartstikke leuk! Ik heb 38 jaar met plezier gewerkt bij de plaatselijke Rabobank (voornamelijk aan de Marktstraat in Neede) en ben vanaf 2009 al met vervroegd pensioen! Als eerste heb ik me toen als vrijwilliger aangemeld bij het "Ter Weemepark" te Neede (dieren/hertenkamp met een prachtige eendenvijver) om onderhoudswerkzaamheden, verzorging dieren etc.. te doen. Kees van Rijn heeft me toen al vrij snel overgehaald om lid te worden van de Vogelwerkgroep! Ik heb toen de coördinatie van de "nestkastjes voor zangvogels" van Anton Meenink overgenomen. Vorig jaar ben ik overgegaan naar de Uilenwerkgroep Neede.

2 Wat is het meest grappige wat je hebt meegemaakt tijdens het vogelen?

Tijdens de controle van "mijn" nestkastjes zag ik een paar jaar geleden opeens een jong reekalfje tussen de varens in het bos liggen! Toen nog geen "mobieltje" bij me voor een foto maar wel ff naar huis gegaan om mijn fototoestel te halen ... wel grappig en geweldig om mee te maken!

3 Wat is de meest bijzondere vogel die je ooit hebt waargenomen?

De meest bijzondere vogel heb ik op één van mijn (verre)buitenland-reizen van dichtbij gezien: de Condor! Wat een indrukwekkende vogel zeg; ze zijn groter dan een kalkoen en kunnen óók nog eens prima vliegen! Maar ik vond het óók geweldig om de

Condor

Toekan

Blauwvoet
Jan van Gent

Toekan en de Blauwvoet Jan van Gent in de vrije natuur te spotten

4 Wat is je lievelingsvogel en waarom?

Een lievelingsvogel heb ik niet specifiek; ik kan net zoveel genieten van een Winterkoninkje als van Flamingo's of een grote Zeearend! Bovendien zijn de uilen hier óók allemaal even prachtig!

5 Hoe zie je de toekomst voor de vogels in Nederland?

Ik zie de toekomst voor de vogels best zonnig in; hopelijk dringt het bij ons allemaal door dat we méér aan "diversiteit" moeten doen, niet alléén in de landbouw maar ook in onze eigen tuin of dorp! Dat is goed voor alle vogel- en vlindersoorten in Nederland! toekomst kunnen bieden.

6 Heb je een gebied waar je het liefst naar toe gaat om vogels te spotten?

Het wordt al snel "gewoon" om hier in de buurt/Het Achterveld vogels te spotten daarom vind ik het ook leuk om elders, bijv. op Texel, eens andere soorten te spotten!

7 Heb je naast het vogelen nog andere hobby's, en zo ja welke?

Naast het vogelen, wandelen en fietsen we graag; ik neem mijn compact-camera of verrekijker dan meestal wel mee. Ik vind het namelijk leuk om zoveel mogelijk gespotte vogels op de foto te zetten. Dat lukt niet altijd even goed en de kwaliteit kan ook wel eens wat beter! Maar soms "leen" ik dan wel eens een mooie/betere foto van Kees of Benno voor mijn digitale fotoboek; inmiddels heb ik ruim 300 vogelsoorten (in binnen- én buitenland) gefotografeerd! Daarnaast ben ik zoals gezegd regelmatig te zien op het A.J.G. ter Weemepark in Neede, niet alléén voor het werk maar óók om te genieten van dit mooie stukje Neede!

Ook BRIDGEN we graag (Do. avond competitie bij CR. De Olde Mölle) en alsof het allemaal nog niet genoeg is, rijd ik óók nog een halve dag per week op de Vlearmoebus of Buurtbus in Neede!

8 Wil je nog iets anders kwijt in het 't Zwaalfje?

Ik wil graag mijn complimenten maken voor ons geweldig mooie clubblad 't Zwaalfje; vol met informatie, verhalen en prachtige foto's; ga zo door..!

9 Welke vraag wil je uit het lijstje halen en welke komt daarvoor in de plaats?

Er hoeft van mij géén vraag uit het lijstje gehaald te worden voor deze rubriek.

10 Aan wie geef je de vlucht voor de volgende keer door?

De volgende vlucht mag ik doorgeven aan Trees Geerdink "uut Lochoezen"; zowel lid als gewaardeerd adres voor Steenuiltjes, Torenvalken en Patrijzen..!

In beeld: het vangen, ringen en wegen van jonge Kerkuilen

De foto's zijn gemaakt door Jolanda Timmer-Arends

Benno fotografeert bijzondere roofvogel in de Achterhoek: 'Mijn handen trilden'

Tekst Twentse Courant Tubantia: Paul Berkhout

Er gaan maanden voorbij dat-ie zich nergens in Nederland laat zien. Maar deze week dook de bijzondere Kuifcaracara pardoos op in de Achterhoek. Benno Stortelder uit Neede legde de exotische verschijning vast in het Achterveld, een klein natuurgebied bij Neede. „Met trillende handen van de spanning.”

Eigenlijk komt de Kuifcaracara, een forse roofvogel, alleen voor in Zuid-Amerika. De kans dat het dier zich in de Achterhoek definitief zal vestigen, lijkt klein. De vogel die door Stortelder werd gefotografeerd is een zogenoemde 'escape'. Vermoedelijk ontsnapt uit een particuliere voliëre. „Maar als het moet, kan hij hier ook in het wild overleven”, denkt Stortelder. „Het is een alleseter, pieren, muizen, aas. En bij een niet al te strenge winter, redt-ie het ook.”

Eerste foto's bewogen

Stortelder geloofde dinsdag zijn ogen niet toen hij de roofvogel rond zag scharrelen in het veengebied. „Ik zag hem en ik ben als een razende naar huis gefietst om een grote lens op te halen. Toen ik terugkwam zat ie er nog. Mooi op de grond. Ik moest wel eerst even rustig worden, de eerste tien foto's waren bewogen. Mijn handen trilden. Deze vogel zie je nooit in de natuur, dan is het wel heel spannend of je 'm mooi kunt fotograferen.”

Kuifcaracara's worden in Nederland alleen gezien als ze ergens zijn ontsnapt. De laatste melding dateert uit 2020, in Leeuwarden. Stortelder heeft al pogingen gedaan om te achterhalen waar de roofvogel vandaan komt, maar nog zonder succes. „Ik heb de foto's nu overal geplaatst, misschien komt er nog een tip binnen. Hij zit er nu al een paar dagen. En voorlopig is er nog voedsel genoeg.”

Geen blijvertje

De kans dat de Kuifcaracara zich blijvend zal nestelen in de Achterhoek is zeer gering. Sommige exotische soorten worden blijvertjes, zoals de Halsbandparkiet die de halve randstad bevolkt inmiddels. Of zoals de Flamingo's in Zwillbrock, die nooit meer weg zijn gegaan. „De mogelijkheid dat zo'n vogel het uiteindelijk redt is heel erg klein”, verwacht vogelaar Jan Bengevoerd. „Het is natuurlijk bijzonder om te zien, zo'n enorme roofvogel die op zo'n veldje rondfladdert. Het is een rareit en dat trekt de aandacht. Maar het is geen trend.”

Voor de 65-jarige Stortelder is het wel het mooiste fotomoment in zijn leven als hobbyfotograaf en lid van Vogelwerkgroep Berkelland. Daar volgt en ringt hij jonge uilen. „Ik fiets altijd overal naar toe, camera mee. Ook het Achterveld is de moeite waard, er scharrelen Grutto's en Wulpen. Maar dit, nee, dit heb ik nooit eerder meegemaakt.”

Foto's: Benno Stortelder

Ontmoeting met een Boomvalk ... en een Ree

Op een vrije zondag middag reden wij richting Noordijk om een eindje met onze hond Fynnian te wandelen. Even niet naar het Vliersche Veld maar een keer wat anders. Vlak bij het waterwingebied hadden we al eens een keer eerder gewandeld. Een mooi stukje natuur waar we ook regelmatig reën spotten.

Even op een bankje

Na de wandeling ploften we neer op een bankje naast een mooi ven. Eerder dit jaar had ik daar al eens jonge Meerkoeten op de foto gezet. Deze zondag was er een kleine vogel die laag over het water scheerde om vliegjes te vangen. We keken er naar en dachten dat het een Oeverzwaluw was... tijdens de wandeling hadden we immers een zandberg met gaten gezien. Daar hadden we echter geen Oeverzwaluwen gespot. Toch was er bij ons wel enig twijfel of dit wel een zwaluw was. Hij was wel erg groot maar voor ons gevoel klopte het silhouet wel. Het werd tijd de camera er maar eens bij te pakken. Maar het bleek niet zo simpel deze snelle vogel goed op de plaat te krijgen. Uiteindelijk ging hij op grote afstand uitdagend in een boom zitten. Met moeite kreeg ik hem op de foto en we waren verbaasd dat het een kleine roofvogel leek! Tot slot scheerde hij nog een paar keer over ons hoofd richting ven en verdween toen. Onder de indruk gingen we terug naar de auto. Welke vogel hadden we gezien? In de verwondering zagen we een Ree die ons stond aan te staren bijna over het hoofd. Nog een keer... klik klik klik... wat een gave dag! Eenmaal thuis hebben we alle foto's gauw op de computer laten inlopen en de vogel opgezocht op internet... ja hoor het bleek echt een roofvogel: een Boomvalk. Hadden we iets bijzonders gezien? Wij vonden van wel!

De Boomvalk

De Boomvalk kan in de zomer in grote delen van Nederland worden gezien, maar is nergens talrijk. Regelmatig zijn ze te zien bij slaapplaatsen van Boerenzwaluwen in de nazomer. In de zomer zijn ze vaak goed te zien boven vennen in heiden- en hoogveengebieden. Hun voedsel bestaat uit zangvogels in open land en ze slaan deze in de vlucht. Te denken aan: zwaluwen, piepers, kwikstaarten, leeuweriken, Spreeuwen, gorzen, mussen en vinkachtigen. Ook veel libellen en andere vliegende insecten, zoals vliegende mieren. Een Boomvalk jaagt vanaf grote hoogte in lange, snelle duikvluchten, maar ook wel laag, gebruik makend van dijken, boomrijen ect. Zelden vanaf een zitplaats; dan pakt hij soms een muis. Meestal leeft hij solitair, maar op plaatsen met veel libellen ook in groepjes. Een Boomvalk peuzelt libellen in vlucht op. De Boomvalk broedt solitair, territoriaal en bouwt zelf geen nest maar gebruikt oude kraaien- of eksternesten. Heeft één legsel met 2 tot 4 eieren en broedt in mei-juni. De broedduur is 28-33 dagen en begint meestal na de leg van het tweede ei. Meestal broedt het vrouwtje. De jongen zijn vliegvlug na 28-34 dagen en worden nog tot vijf weken erna gevoerd. De Boomvalk verlaat Europa in augustus en september om te overwinteren in Afrika ten zuiden van de Sahara. Hij keert terug in april en mei, jonge vogels tot in juni. De Boomvalk staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels als 'kwetsbaar'. Hij heeft nauwelijks te lijden gehad van pesticiden, zoals veel andere roofvogels. Een groot aanbod aan kraaiennesten is van groot belang voor de balts en het broeden omdat de Boomvalk zelf dus geen nest bouwt. Door kraaien af te schieten maak je een gebied voor Boomvalken ongeschikt. Dat is een serieuze bedreiging voor deze roofvogel. Boomvalken profiteren van een hoge biodiversiteit van open landschappen, zowel natuurgebieden als boerenland, met veel zangvogels en libellen.

Tekst en foto's: Marjon Hoen
Bron van site Vogelbescherming

Kraanvogels kijken in Diepholz.

Zaterdag 23 oktober vertrokken wij om 7.30 uur vanaf Henk Lammers huis met een busje vol enthousiastelingen naar Diepholz in Duitsland om te kijken hoeveel Kraanvogels er al waren.

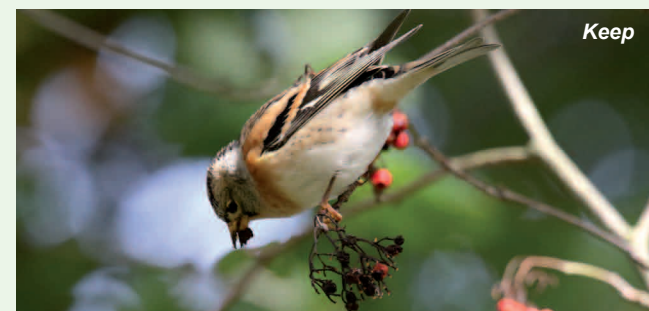
De tocht van twee en een half uur rijden liep al meteen vertraging op doordat Hannie de koffie thuis had laten staan; een broodnodige versterker als je de hele dag in de natuur allert wilt zijn! Langs de autoweg werden al wat algemene vogelsoorten gezien en genoteerd. Maar pas toen wij rond 9.15 uur de binnenlanden indraaiden, werden wij alerter. Waren het nu 3 of 6 Grote Zilverreigers bijeen aan het einde van de sloot? Zo'n complete weerkaatsing van 3 Zilverreigers in de sloot zie je zelden. Buizerds waren overvloedig aanwezig.

De volgende dag lazen wij op de site dat er op dit moment 40.000 tot 50.000 Kraanvogels in het gehele Diepholzer Moor aanwezig waren!

Ondertussen begonnen wij Kraanvogels op de ge-oogste maisvelden te zien. Eerst moesten wij in dit enorme landbouwgebied nog goed speuren tussen de vele niet- en wel geoogste maisvelden naar onze graag geziene vogelsoort. Naarmate wij meer de Mooren ofwel de Venen bereikten nam het aantal Kraanvogels toe tot groepjes van wel 60 á 70 stuks. Ondertussen merkten wij dat de spectaculaire geluiden van de Kranen meer rond de rustige zandwegen vandaan kwamen. Dus manoeuvreerde Henk de bus "hotsend en botsend" over de kuilen. Wij zagen ook Kieviten, groepen Grauwe Ganzen en vooral veel Kleine Rietganzen. De Kraanvogels - met ook jongen in de groepen - waren onrustig toen wij hier uit het busje stapten en de telescopen opstelden. Dus werd er vaak met verrekijkers vanuit de bus gekeken.

10 Moren in de omgeving. Wij kozen het Neustadter Moor en wandelden over een prachtig smal pad met aan weerszijden volop struiken met vele bekende heggen- en boomvogels o.a. schitterend gekleurde Kepen, die wij lang konden bekijken en fotograferen. Ook een mannetje Goudvink liet zich zien. Maar Bennie en Hennie konden hier met hun telescopen geen foto van maken, te veel takken ervoor.

Wandeling

Vervolgens maakten wij wat wandelingetjes naar de uitkijktoren en over het Rehdener Geestmoor. Schapen graasden er om het Moor open te houden, zodat er geen bomen zouden gaan groeien. Johan en Annie herinnerden zich hier plassen, maar die waren aardig dichtgegroeid. Tijdens deze wandeling zagen wij veel zangvogels in de struiken o.a. Koperwieken, Kramsvogels, Vinken, een Kleine Vuurvlinder en een Vóórjaarsmestkever. De laatste werd door het programma Obsidentify als 100% goed aangegeven (haha). Johan had last van hal-lucinaties; die nam boven het veen zelfs Zeearenden waar. Verder per auto naar het dorp Wagenfeld voor een warm broodje. Daar vonden wij alleen een Brauhaus; gelukkig met runderhamburgers en "bratwurst".

Naar welk Moor gaan wij nu? Bij de uitkijktoren hadden wij verschillende folders van het gebied meegenomen. Op één ervan stonden meer dan

Uitkijktoren

Vanaf de uitkijktoren zagen wij geen Kraanvogels. Maar er was wel een rondwandeling wegens de natte ondergrond over een planken pad. Bij de auto teruggekomen was Annie haar schoudertasje kwijt. Ja waar was dat gebeurd? De auto werd doorgespit, de route nog eens nagelopen, het restaurant gebeld. Iedereen was er druk mee en waar kwam de tas tenslotte vandaan: in de auto! Door al dat gehobbel was de tas aan de wandel gegaan. Deze gebeurtenis zal Annie nog lang heugen; het werd het liedje van de dag: 'Annie heb jij je tassie.....' Langs Kraanvogel akkers reden wij terug naar de uitkijktoren van Geestmoor. Inmiddels vlogen er lange slierten Kraanvogels en Rietganzen in V-formatie al trompetterend door de lucht, op weg naar hun veilige overnachtingsplek in het water van het veen, zodat de vossen niet bij hen konden komen! Wij kwamen ruim voor de schemering bij de uitkijktoren aan. Daar stonden al een massa men-

sen op de invallende Kraanvogels te wachten. Wij hoorden het indrukwekkende geluid van de Kranen en toen zagen Johan, Annemiek, Annie, Henk, Hannie, Hennie, Ben en Alex de indrukwekkende vogels langs dit veenveld naar het ernaast gelegen Moorveld vliegen. Ja een beetje geluk moet je erbij hebben! Dat hadden wij ook wel, alhoewel dat vooral overdag was met de vele Ganzen, duizend en meer Kraanvogels en de andere vogelsoorten. Al met al een geslaagde gezellige dag en voor herhaling vatbaar!

Tekst Annemiek Leusink, foto's: Hannie Alink

'Nu nestkasten ophangen is goed idee'

Nestkastjes ophangen is iets wat vaak in het voorjaar gebeurt. Toch is het deze week de Week van de Nestkast. John Smith van de Vogelwerkgroep Berkelland legt uit.

In de winter maken veel vogels ook gebruik van de kasten om er in te schuilen. Winterkoninkjes bijvoorbeeld kruipen soms met meerderen tegelijk in een kastje om zo elkaar warm te houden.' John Smith is coördinator van de 300 zangvogelnestkastjes die de Vogelwerkgroep in de gemeente Berkelland heeft hangen. Samen met zo'n 20 andere vrijwilligers controleert hij jaarlijks een aantal maanden intensief de kastjes. Wanneer wordt het eerste ei gelegd, hoe is het broedsucces en hoeveel eitjes komen er ook daadwerkelijk uit? De antwoorden op die vragen worden ingevoerd in een landelijk informatiesysteem. Daaruit valt van alles te constateren. „We zien dat de afgelopen veertig jaar het legbegin met twee weken is vervroegd.”

Planning

Als vogel moet je ook maar net weten wanneer je het beste met je nest kunt beginnen. Smith: „Ze moeten het tijdstip van broeden afstemmen op de aanwezigheid van rupsen of vliegjes. Want als de eieren uitkomen, moet er wel voldoende te eten zijn voor de jongen. En de ene keer zijn de rupsen er eerder dan de andere keer. Soms is een vogel te vroeg. Ik heb wel eens meegemaakt, dat een pimpelmeesje vier eitjes had gelegd, ontdekte dat het te vroeg was, stopte met leggen en een tijdje later er nog vier bij legde. En ze kwamen allemaal uit! Dat is toch heel bijzonder.”

In februari/maart maken de meeste vogels een definitieve keuze voor hun nestplek. Dus is nu kasten ophangen een goed idee, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. „Hang de kast vrij, zodat er vrij uitzicht is en vrij ruimte voor af- en aanvliegen, zorg ervoor dat de opening naar het noordoosten hangt en dat de kast redelijk beschermd is tegen katten en eekhoorns.” Mezen hebben een andere huisje nodig dan winterkoninkjes en ook voor roodborstjes is een aparte kast. „In de winkel staat er meestal wel op voor welke vogel een nestkast is”, aldus Smith.

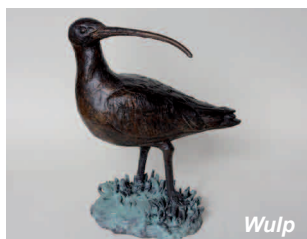
– Marjolein Rietman

Expositie Jos Korenromp

Twee van de 17 panelen die op de tentoonstelling in museum Stadsboerderij Grolle te zien waren hadden betrekking op Terschelling.

Wulp

Deel vitrinekast

De bovenste foto's van beide panelen vormen samen een panorama en brengen de Terschellinger polder in beeld. De foto werd gemaakt vanaf de waddendijk. Onder de prachtige wolkenlucht is de bebouwing van het eiland te zien. Huizen en boerderijen zijn vroeger gebouwd op de oude duinenrij. Die verhoging in het landschap valt niet erg op maar is er wel. Het eiland was aanvankelijk maar een smalle richel. In de loop van de tijd is daar richting Noordzee nog veel "jong" duin aangegroeid. En naar de Waddenzee toe werd steeds meer kwelder ingepolderd. Het gevolg is dat er een grote open ruimte is ontstaan. De Terschellinger Polder is dan ook uniek vanwege het ontbreken van bebouwing. Fietsende mensen en vogels ervaren daar een weldadige ruimte. Ter wille van o.a. de weidevogels worden veel percelen extensief beheerd, want er zijn door

landbouwers beheersovereenkomsten gesloten. Wanneer het zeewater stijgt en de vogels op het wad en even later ook op de kwelder natte voeten krijgen, strijken ze soort bij soort in het grasland neer om daar in alle rust te kunnen overtijen. De onderste foto's op deze collages zijn gemaakt op de Boschplaat, het Europees natuurreserveaat met zijn vele slenken, dat meer naar het noordoosten ligt. Grote delen daarvan zijn in het broedseizoen niet toegankelijk. In de nazomer en herfst kleurt het gebied o.a. grijs (Zeealsem), rood (Zeekraal), bruin (Gewone Zoutmelde) en groen (algen). Veel aandacht was er bij de bezoekers ook voor de vitrines waarin bronzen beeldjes van vogels waren uitgesteld. Vooral bij liefhebbers van weidevogels, maar ook bij hen die zich bezig houden met beeldhouwen.

Tekst en beeld: Jos Korenromp

Activiteiten Vogelwerkgroep

• maandag 15 november

Ledenavond

Locatie Camping Veltzicht Haarlo

Aanvang 19.30 uur

• maandag 27 december

Excursie december Ooypolder

Opgave bij blauwepauw@hotmail.com

Vertrekpunt wordt nog afgesproken

Duur: vanaf 08.00 uur tot einde middag